

Pokoj lidem dobré vůle

Foto: Marta SLÍŽOVÁ

Vánoční čas hlásá – pokoj lidem dobré vůle. Krásné rčení, ale horší je ho naplňovat. Všichni si v tento čas přejeme pro své blízké jen to nejlepší. Co se však ukrývá za slovem – nejlepší? Každý z nás má v sobě skryta přání, touhy, sny. Ale vyslovit je a vyplnit, to bývá často pojem přímo abstraktní.

Nejjednodušší to mají ti nejmenší. Jejich přáníčka vyslovovaná nahlas i ta skrytá velmi dobře uhodnou ti, kteří jsou jim nejbližší – rodiče, sourozenci, babičky a dědové, strýčkové a tety. Ale ouha! Doba pokročila, a tak i výběr dáreků pod vánoční stromeček se stává noční můrou pro mnohé z nás.

Kde že jsou doby, kdy udělal pod stromečkem dárek v podobě knížky, nebo svetříku, stavebnice či rukavic tu neskryvanou radost. Někdo se uchýlí o radu z informací, které na nás chrlí v předvánoční čas ve svých reklamách rozhlas, televize, internet. Někdo se chystá vyzkoušet nabídku vhodných dáreků oslovením umělé inteligence. Jiný jen tak bloumá ulicemi a hledá sám inspiraci. Jsou zkrátka různé návody jak na to. Redaktoři a hlasatelé všech možných médií nás ženou k zběsilosti voláním, kolik že to zbývá ještě času do Štědrého dne. Vytvářejí uměle chvat a stres tam, kde by mělo zaznívat právě většinou jen to klidné – pokoj lidem dobré vůle. Ale – byznys je byznys! Neboli snaha prořadit kapsy zákazníkům až na dřeň.

Tradiční je na tom všem to, že se toto období podobá každým rokem jedno druhému jako vejce vejci. Je to pokaždé stejné. Nejen kouzlo vánočních svátků, ale i ta druhá strana jejich mince. Začínají fungovat charity, armády spásy, potřební lidé se jdou za nízký peníz vyspat do tepla ubytoven a ráno v sedm hodin zase putují po zimomřivých ulicích bez cíle a naděje až do večera. Tak nějak přečkají zimu a Vánoce vnímají jen jako lesklé obrázky, které na ně září z obchodů a z výkladních skříní. Je jedno, z jakých důvodů se ocitli v nezáviděníhodné životní situaci bez domova. Ze všech číší bída psychická i fyzická.

Palestina, Izrael, Ukrajina, Rusko. Nechci zde rozebírat politickou situaci, i když ji sleduji. Chci mluvit o lidech, kteří žijí v těchto zemích. Kdo jim popřeje – pokoj lidem dobré vůle? Bolí mne u srdce, když vidím ta rozbitá města, vesnice, ty hory sutin, vyhořelé domy, ulice, které jsou zavalené kamením a pískem, stromy se zpřelámanými větvemi a kmeny. Ničení se nevyhýbá ani architektonickým památkám a historickým objektům – chrámům, mešitám, muzeím, mostům.

A vůbec nejhorší je pohled na bezmocně pobíhající lidi v té

spoušti tam, kde dříve kypěl život, kde byly obchody, restaurace, školy, nemocnice. Lidi, kteří mnohdy v troskách zboření niší hledají své mrtvé. Říkám si, že takovou spoušť snad není ani v lidských silách odklidit, natož vybudovat znovu města, vesnice a navrátit zpět plnohodnotný život. A až někdy snad utichnou válečné vravy a spory, kdo to všechno zaplatí, vybuduje? A kde najdou domov lidé vyhnaní z míst, kterým dříve říkali domov?

I takové otázky a zprávy patří do našeho adventního času. Mnozí pro utišení svého svědomí vloží do košíku v samoobsluze několik balíčků potravin a čistících prostředků, vhodí pár korun do finančních sbírek organizací a ani nevědí, kam a jestli vůbec doputují peníze těm nejpotřebnějším.

To ale není ani ta pověstná kapka v moři. Obyčejní lidé by chtěli pomoci, ale mocní světa ne. Ti posílají jiné dárky. Daleko dražší a údernější. Finance vkládají do výzkumů pro vytváření ještě důkladnějších „dárečků“, jak lépe a rychleji bořit, ničit, zabíjet důmyslnějšími zbraněmi. I oni usednou k vánočnímu stromečku, či jiní oslaví svátky podle svých zvyklostí a tradic. I oni si budou přát vše nejlepší a dávat dárky svým nejbližším. Vzpomenou si na ty obyčejné pěšáky, kteří tvoří většinu lidské společnosti? Určitě ne. Jinak by totiž nepřetvářeli některá místa na zemi v trosky a holé pouště s hromadami lidských kostí.

Je tu však čas vánoční, o kterém by měl můj letošní článek být. Při vzpomínkách na všechny moje dosud prožité Vánoce mohu konstatovat, že byly šťastné, krásné. Pravda, někdy atmosféru poznamenaly neblahé události doby nebo odchod někoho z blízkých. Od nejtělejšího dětství, kam až jsem schopna si vybavit, jsem ale prožívala ty nádherné vánoční chvíle, obklopena láskou svých rodičů, sestry a rodinou své tety, plna dychtivého a nedočkavého očekávání. Vzpomínám na dobu svého dospívání, kdy už jsem sama vymýšlela a nakupovala dárky pro všechny členy naší rodiny.

Vzpomínám na první Vánoce na Vysočině, kam jsem se přestěhovala po sňatku s svým manželem. Na Vánoce posleze už s našimi potomky. Jak pokračil život, nastaly i Vánoce s našimi vnoučaty. Vzpomínám na svátky, když už všichni, jak se říká, vylétli z domu a my zůstali na Štědrý den sami dva na naší báječné chaloupce. Ale každým rokem se v ty sváteční dny u nás sejde na svátek svatého Štěpána, kdy přichystám pověstnou kachnu s knedlíky a se zelím a se všemi sladkými dobrotami, vánočkou a vánočním cukrovím. Nemůže chybět ani tradiční vaječný koňak. Pod stromečkem čekají na všechny dárky, pro ně i pro nás. To jsou moje krás-

né a hřejivé vzpomínky na šťastné prožívání Vánoc, jejichž tradice stále doma dodržujeme.

Proč je tak těžké uskutečnit, aby byl dopřán všem lidem na Zemi pokoj dobré vůle? Nejen aby byl přán, ale aby byl také naplněn.

Vážení a milí čtenáři, přeji vám všem ze srdce krásné a spokojené Vánoce a do nového roku 2026 především pevné zdraví, a to nejdůležitější ze všeho – mír pro nás a pro celý svět.

Z Vysočiny srdečně zdraví Bohumila Sarnová

KAREL SÝS Prosinec

Copak to má býti
že se u nás svítí
Běž tam honem ty
nebo půjdu já
Půjdem radši oba dva
Co když se narodil beránek
co přišel spasit svět
Co tě nepálí nehas!
Chtěl bych ho uvidět
Nevinný slaviček
vprostřed nukleárních béd
V plenkách zavinutý
Jak je ten svět krutý!
Chceš mu snad závidět?

POCTA I POVZBUZENÍ

MILAN BLAHYNKA

Olomouckému továrníku, kunsthistorikovi, galeristovi, nakladateli a hlavně básníku, a Kláře Machů z Frenštátu pod Radhoštěm, vysokoškolské pedagožce, editorce, hlavně básniřce, zdařil se husarský nikoli kousek, ale přímo kus: v šibeniční lhůtě pozvali před blížící se osmdesátkou esejisty, a hlavně básníka Miloslava Topinky jeho přátele a citele do publikace k jeho narozeninám, jejich příspěvky připravili k vydání, knížečku opatřili minimedailonky 24 účastníků a stihli včas vydat pod názvem **VÍTR BOHŮ SLOVA, Miloslavu Topinkovi k osmdesátinám** (vydal David Voda mimo edici Rub v srpnu 2025, Iuliomontium - tj. Olomouc -, design Jakub Kovařík, který se kromě nich podílel i na redakci; 67 s.).

Za víc než 70 let svého recenzentského sledování hlavně české knižní produkce nepamatuju ni jedinou publikaci tak přepestrou. Sešli se v ní matematici, lingvisté, překladatelé, knihovníci, herci, performer, učitelé středo- i vysokoškolští, hudební skladatelé, rusista i japanistka, výtvarníci, ale

i plazmový fyzik, a dokonce také astrofyzik se zaměřením na gama záblesky a neutronové hvězdy, syn Terezy a Miloslava Topinkových.

Ti všichni Topinku obdivují a mnozí z nich v něm našli svého inspirátora a příklad. A jací jsou různí svými obory i politicky, přinesli jubilantovi jako dárky nejen své texty, ale i kresby a notový záznam hudební skladby, dárky i co do rozsahu nejrozmanitější, od pár řádků po několik stran, a pokud jde o obsah jejich dárkové taštičky nebo koše, zase přepěstře: vyznání, vzpomínka, malá studie nebo báseň třeba i v próze, to vše s menší nebo větší návazností na život, a zvláště dílo Topinkovo.

Úhrnem malý sešit vydatnější než mnohé tlusté sborníky vydávané k výročí zasloužilých osobností. *Vítr bohů slova* je zkratka skvělá pocta, ale i povzbuzení.

Topinka ho nepotřebuje, my jeho čtenáři jistě.

OZVĚNY, OPÍRAJÍCÍ SE O ŠTÍTY OČÍ

FRANTIŠEK UHER

Věk samozřejmě hraje roli v každé umělecké oblasti, mladistvé nadšení postupně ztrácí charakter vzpěnené řeky a hledá úporný klid mezi pevnějšími hranami, kvalita však má stále navrch. K dobrému chlebu přece náleží dobře vypéčené kůrky. Zůstaňme však u poezie. Mácha napsal *Máj* v relativním mládí. Nebo Wolker, Altschul, Hrabě... Co by asi psali ve zralém věku? Pokud by psali...

Zralost, životní zkušenosti, ohlasy poznání a hlubokou znalost básnictví potvrzuje Martina Kastnerová sbírkou „KDYBY MĚ ZABIL, STEJNĚ BYCH NEEXISTOVALA“ (vyd. Pavel Mervart, 2025, 98 str.). Básniřka přichází se svou básnickou prvotinou a lze soudit, že v pravý čas. Jako autorka řady odborných publikací, jimiž v našich končinách nepříliš známé, hlasitěji propagované alžbětinské poezie, spěla na práh básnictví mladších parametrů, vyznává hluboké zaujetí současným světem a údělem člověka jako jeho rezonantní ozvěnou.

Neskrblí na pestrosti námětů, které disponují shodnými kořeny. Tvoří poezii, která upoutá, ale neproletí jako muška zlatá, vyžaduje soustředění, pečlivou čtenářskou spolupráci. Zůstává trochu stranou kypících proudů, s ukázněným nadhledem se dopracovává k podstatě problémů. Zajisté nikoli náhodně přichází s nenápadným vyznáním verší *//minulost//stále kolem*

kotníků//. Nabízí džbán, který je třeba uchopit oběma rukama, aby se podařilo dohlédnout pevného dna. Jakoby *//sotva zaházela//propasti loňské zimy//* a již jsme nacházeli *//lomož vykřičeného světa//a sebe jako abstrakci//*.

Až ve chvíli zvřených popelů přichází Kastnerová se zamyšlením nad tvůrčí krizí jako pregnantním obrazem životních trýzní, přecházením občasných pustých plání jednoho každého životního příběhu a hledáním *//nevyřčených vět//*, když vyznává potřebu *//zaplnit žízeň slovem//které nepřišlo//*.

Také poezií je možno hledat a nalézat řešení, jemuž nemusí být přičten pevné ohraničení, ale xxxx struktura, snaha odkrývat brouka skrytého pod kloboukem, empiricky nahlížet na krajně znepokojivou skutečnost, že *//z hlediska rozpínavosti//je náš den nemístně dlouhý//*.

Těžko soudit, ale lze chápat, zamyslet se, zda někdy nepodléháme zcela podružným vlivům, aniž bychom se pokoušeli dobrat toho nejpodstatnějšího - nezbytnosti přestat *spěchat*, zastavit se a účelně naslouchat/*ozvěnám, opírajícím se o štíty očí//*.

Martina Kastnerová tak činí, její autonomní poezie působí jako vykročení nepříliš frekventovaným směrem, ale se zřetelným cílem oslovit všechny, kteří dovedou naslouchat.

Foto: Alena VYKULILOVÁ

STANISLAV ZEMAN

U štědrovečerního stolu

Zvon vyzvání bim bam bim
Zve ku štědrovečernímu stolu
Kdo bude hrát u něj prim

Babička všetečka
Nebo její vnuk
Neposedný kluk

Četuje si s nebičkem
Najde-li pod stromečkem kolo
Smlouvá o tom s Ježíškem

Kde je Vánocům konec

Kde je Vánocům konec
Kdo je sbalil do uzlíků
Na vesmírnou pouť k chrámu věku věků
Babička
Děd
Maminka...
A stromeček zapomněl v obýváku

EVA FRANTINOVÁ

Šíročí dny

Sny matek z (bývalých) domů
deště dronů
mokřeme se bratři
ach kdy to uschne
až rozhled vyjde na návrší
tou cestou chodí pastýři
veršoslepec a písmolíneč
dny
dluhy
pod očima...

Nikolas

„Já viděl na Slovensku horu větší než oblak
ale Maďarsko jsem neviděl
myslím, že bylo dvanáctéhočtvrtého
já přes něj šel
a na Vánoce jedu do babičky
ona má kuřátka a jablůň
prosím vás
co je to zmeškat...“

Tatranské ticho

Lanovky bez lyžařů
lyžaři bez sněhu
sníh bez lidí
(závidím)

Koncem ledna

Slyšela jsem zpívat brzo ráno v ulici ptáky
(války jim nespou
pějí pravdu
rozelhaným)

Slza štědrovečerní

Bárka – a u vesel se drazí činí
uprostřed Vysočiny
když plují s námi v slze
všichni
co ztratili se
v mlze...

Čas

Sněhová vločka
(než roztaje – počká...)

Dotaz o zimním přezutí

Bože
máš rezervu lásky
ve svém voze?

Kolikrát?

Kolik let budeš chodit po sněhu
a kolik pod sněhem...
(ty bez příběhu
i ty s příběhem...)

Foto: Ivo HAVLÍK

VENKOVSKÉ DRAČKY

JAN JELÍNEK

Jako malý špunt se Jaromír těšil na zimní večery, když se drávalo peří v babiččině světnici a kukačka ve starých hodinách na stěně pravidelně každou hodinu vylétala z hnízda, jako by chtěla dohonit přechájející čas.

Peří se vlastně drávalo v každé venkovské chalupě v Nové Vsi v kraji pod Blaníkem a sousedky si při tom vzájemně vypomáhaly. Samozřejmě, že při titěrné práci nechybělo dobré jídlo a pití. A tak se ženské v pohoštění předháněly. Všem šlo o prestiž, aby pak některá z draček netrousila po vsi i za jejími humny pomluvy o lakotnosti hostitelky. Jaromírova babička Marie byla štedrost sama. Dračkám přímo podstrojovala. Až příliš dbala na svou pověst výtečné kuchařky, dopřávající žaludkům svých přítelkyň. Když ji někdo chtěl utáhnout na vařené nudli, stačilo jí zalichotit například slovy: „Mno, tedy, Mařenko, ty tvoje pocukrované koblížky se jenom rozplývají na jazyku jako vánoční cukroví, dej mi na ně recept, hmmm, to je tedy vopravdu bašta.“

Za lichotkou pak přišlo jemné pomlasknutí jedlíka, jenž si s blaženým výrazem ve tváři bez rozpaků olizoval prsty od marmelády, která se z koblížky vyřinula. Po takové pokloně by se babička rozdala. A Mariiny přítelkyně dobře znaly tuto její slabost a do chaloupky k ní se na draní peří hrnuly jak vody při jarním tání.

K velkému dubovému stolu se jich vešlo s babičkou celkem sedm, včetně její matky a Jaromírovy prababičky Kateřiny. Paní domu vysypala na desku z hlubokého proutěného koše husí peří bělostné jak padlý sníh. A dračky se hbitě daly do díla. Nejzručnější ze všech si počínala prababička Kateřina s vlasy bílými jako to peří, které drala do výbavy pravnoučatům. Nikdy toho při práci moc nenamluvila. Drživala se přísloví: „Mluvití stříbro, mlčeti zlato.“ Těmito slovy také kárávala svoji řečnou dceru Marii, které jela pusa jako šlejřice. V mládí, za Rakousko-uherské monarchie, Kateřina sloužila jako děvečka ve Vídni v rodině dvorního rady Brunnera. A dokonce se jí poštěstilo zahlédnout i císaře pána Franze Josefa s chotí císařovnou Alžbětou, nazývanou Sisi, kterou pak probodl pilníkem v září 1898 v Ženevě italský anarchist a Luigi Lucheni.

„Vona se voficiálně menovala Alžběta Amalie Evženie,“ říkala Kateřina, „a pocházela z bavorského rodu. Před smrtí se proslavila výrokem, že by chtěla zmizet z tohoto světa jako stoupající kouř, který je před našima očima modrý a v nejbližším okamžiku už není,“ ochromila dračky Kateřina smutnou příhodou z dějin, v nichž se blyští i démanty poezie.

Avšak nejupovídanější dračkou v chalupě byla místní korpulentní fešanda Vendula Holatová, již velice slušel drdol spnutý na hlavě kostěnou sponou, a také baculatý zadek a bujně poprsí, takže mužští se za ní otáčeli jak korouhvičky. A ne jeden z nich potom kvůli tomu musel doma vytrpět žárlivé scény od zákonné manželky. Za svou hovornost si Vendula ve vsi vysloužila titul Drbna.

Stejně jako prababička Kateřina vynikaly v draní Růžena Kalounová a Milada Kučerová. Jejich prsty se při oddělování peří od peroutek podobaly kmitání člunků tkalcovských stavů.

Druhou nejstarší osobou dámské drací sešlosti byla po prababičce Kateřině Ludmila Solařová. Velmi to zbožná žena, známá bigotní katolickou vírou. Ludmila v kostele svatého Jakuba vroucně líbávala ukřižovanému Ježíši Kristu nohy přibité hřebý ke kříži, a slzíc, láskyplně hledávala na sošku Panny Marie. Byla oddanou služebnicí Boha a faráře Mošničky. Před lety vodívala o Božím těle procesí, v němž kráčejí děti sypaly z košíčků květy na cestu, a přitom předříkávala: „Tisíckrát pozdravujeme tebe, tys matkou královnou jasného nebe.“ A jdoucí zástupy s knězem pod velkým baldachýnem její slova opakovaly: „Tisíckrát pozdravujeme tebe...“ Chlapi se Ludmile v hospodě U blanických

rytířů posmívali, že prý pije jen svčenu vodu, a navíc prorokovali, že ji jednou papež ve Vatikánu prohlásí za druhou svatou Ludmilu.

Knot petrolejové lampy ve světnici pomalíčku dohořival. Jaromírova babička šetřila elektřinou, ale ona i její kamarádky měly rády tlumené osvětlení, dýchající romantičností večera, kdy venku dul ledový vítr a mráz štípal za nehty. Kukačka odkukala teprve osmou a ženské předváděly na dubovém stole jedinečný striptýz při svlékání peří z peroutek, jež házely na klín do zástěr nebo rovnou pod stůl na prkennou podlahu.

Právě jedna z takových dracích seancí Jaromírovi navždy utkvěla v paměti dítěte, které se teprve chystalo s brašnou na cestu do školy. Babička Marie dolila do lampy petrolej a povytáhla její knot. Světnici se rázem rozlilo jasnější světlo. Hlavy žen v šátcích pojednou vrhaly strašidelné stíny na zdi, jako by se tu konal sabat čarodějnic. V kamnech praskal oheň a děda Josef, sedící na štokrleti v roli topiče, pilně přikládal smrková a borová polena do jejich žhoucího jicnu. Uhlím šetřil. Mlčky naslouchal hovoru i kletvám draček a přitom uskrával čaj s rumem. U nohou mu něžně předl kocour Ferda. V babské společnosti bylo strážci ohně dobře. Kamna prskala, jak plameny stravovaly smolu v dřevě, a světnici zaplavila její omamná vůně. „Holky, zrovna takhle krásně o Vánocích pod stromečkem voní zapálený františky,“ řekla Marie. „Táto, tys šikovnej muskej,“ pochválila dědu. A hned mu přikázala, aby jednoho františka zapálil u kamen. A děda už věděl, že jeho drahá polovička je ve skvělé náladě, a on si proto bude moci dát více hrnků čaje s rumem. Tabáku neholdoval. Měl od doktorů zákaz kouření, když mu vyléčili souchotiny v sanatoriu na Prosečnici, které si přinesl ze zákopů první světové války. „Na plicích mi našli felčari dvě kaverny velký jak holubí vejce,“ říkával. „A začínal jsem plivat krev.“

Kukačka v hodinách odkukala dvaadvacátou hodinu. A drbna Holatová, sedící ve velkém křesle, povzbuzená několika panáky slivovice, spustila svůj řečnický koncert, plný lechtivých příběhů. Meluzína jí přitom v komíně kvílela do noty jak plačka nad hrobem nebožtíka a mráz kreslil na okenní tabulky bizarní obrazy plavuní a přesliček, kdy právě ku Země vládli veleještěři. Holatové jela pusa jako kafemlejnec, přičemž se jí ale při titěrné práci prsty jen kmitaly: „Ženský, dějou se věci, kdo by to do té tichý holky jako pěna řek?! Ten novej mladej farář Škornička se v kostele šmajchloval v sakristii s decerou kostelníka Halady. Vona sem chodí často za tátou dolejšat do vaniček svčenu vodu.“ - „Cože? Květuška? To vyčouhlý Haladovic vyžle, samá ruka, samá noha, že už se spouští? Vždyť jí není eště vosumnáct,“ pohoršeně vykřikla pámбіč-kářka Solařová. „Já to tomu Škorničkovi eště zavařim. Kněz tohle přece nesmí dělat, natož se ženit,“ rozhořčovala se. Dračky po jejím kázání zatonuly v rozpacích. Babička Marie ale jejich rozpaky prolomila: „Jo, na lásku je i církev svatá krátká. Dyť je to proti samotný přírodě a vlastně i Pánubohu, když by se takovej hezkej farář nemoh’ pomilovat s tak pěkným děvčetem, vid’, táto,“ obrátila se Marie u stolu směrem k dědovi i kamen. Ten jenom mlčky cosí zabručel pod vousy a souhlasně pokýval hlavou.

I když mívala babička v rodině navrch, přesto se děda těšil v baráku patřičné autoritě a pod pantoflem rozhodně nebýval. Už jenom proto, že získal na vážnosti v Mariiných očích jako válečný veterán od Piavy a svým přátelstvím se spisovatelem a národním umělcem Karlem Novým. Ten jezdíval z Prahy na letní byt do své vilky na samotě Chudláz kousíček od Nové Vsi. Od Nového také děda dostal pro vnuka Jaromíra knížku pro děti Rybařici na modré zátoce.

Babička s dědou byli rádi, když si klučina ve světnici hrával pod velkým dubovým stolem, protože při tom tolik nezlobil. Onoho lednového sobotního večera ho nechali hrát si i večer pod deskou stolu za svitu

JIRÍ ŽÁČEK

Vesnická zabijačka

**Za provaz na krku ho vlečou na popravu,
ještě se vzpírá, ještě nařká,
sám proti všem, sám obklíčený v davu,
až všechno ukončí nůž v ruce řezníka.**

**Kouří se z masa, z cigaret a z grogu,
z chalupy finčí kastroly a smích.
Není-li prase hodno nekrologu,
proč sněží peří z křidel andělských?**

**Řezník si dýchá do dlaní: je leden.
Pes brousí kolem, žebrá o klišku.
Silnější přežijí - a slabší bude sněden.
Tak jako v džungli, svatý Františku.**

baterky s dřevěnými vojákčky, které mu děda, šikovný kolář a truhlář, vyřezal z lipového dřeva. A ženské sedrané pápěrky od peří odhazovaly nejen do klína, ale i na podlahu pod stůl a Jaromírovi na celé těličko. Vůbec mu to nevadilo. Pápěrky ho příjemně šimraly ve tváři i za krkem a připadaly hošíkovi jako sněhové vločky, na něž se těšívá každé dítě, aby pak mohlo sáňkovat a stavět sněhuláky.

Když dítě sněžením odraných peroutek znudilo, vsoukalo útlou postavíčku pod rozložitě křeslo na vyšších nohách, na kterém seděla přítouštlá drbna Holatová. Její široce nabíraná sukně, vonící levandulí, přitom splývala až k podlaze, takže hubeňourkovi poskytla výborné maskování jeho úkrytu. V tu chvíli se podobala kvočně, zahřívající kuřátko. A pod zadnici Holatové, hovící si v křesle, Jaromír usnul.

Když kukačka v hodinách odkukala půlnoc a sobotní noc se překulila do království pomalíčku přicházejícího nedělního rána, dračky končily svou práci. Najednou babička, když vnuka nenašla pod stolem, vykřikla: „Kde je kluk!?“

Nastalo horečné pátrání. Jen přiočilá Holatová dál ztuhle seděla v křesle a dopíjela na posilněnou k chůzi mrazivou nocí domů další štamprli slivovice a dojíдалa koblihu. A přitom dál schovance zahřívala svou panímandou, z níž decentně vypustila i několik tichých pšouků, provoněných levandulí.

Babička s dědou i ostatními ženskými prohledali celou světnici. Koukali do špaizu i pod posteje a také do hory peřin na nich, jestli tam někde nespí zastlaný vnouček. Ale po špuntovi jako by se země slehla. Všichni začali propadat panice. Napětí zažehnal až Jaromírův kamarád, kocour Ferda, který se přišoural od kamen ke stolu, zašermoval ocasem a vlezl za spáčem pod křeslo. Hlasitým mňoukáním a prskáním dával pyšně všem najevo, že on to je, kdo ztraceného Jaromíra našel.

Vendula se smíchem vyskočila z křesla: „Nestydo jeden,“ peskovala Ferdu, „nečum mi pod sukni, nebo ti vyprášim kočiči!“ Ferda byl velice inteligentní kocour. Když se mu něco nelíbilo, třeba postrádal dostatek žrádla v misce, dával to patřičně najevo. Podrážděným mňoukáním uměl pevně vynadat komukoliv, kdo mu nedal něco dobrého na zub. Obšťastnil i mnoho koček a jeho kořata znala celá vesnice.

Vendula se také pustila do vyjeveného Jaromíra: „Na tohle šmírování si chlapečku eště moc malej věstečka,“ naoko hartusila. A z úst se jí linul dech slivovice. Potom se rozeřhtala na celé kolo jako kobyla v maštali, vedená k hřebci. Něžně vytáhla Jaromíra zpod křesla, hladila mu hlavu s rozčepýřenými vlasy a přitiskla ji do úžlabiny svých mohutných prsou, vonících levandulí zrovna tak jako její velká sukně. A vrkala přitom jako hrdlička, až se jí na bradě udělal roztomilý dolíček. Náhle se Vendule vydral z hrdla srdceryvný vzdech: „Ach, můj Bože, proč jsi mi nedopřál taky syna, mám jen tři dcery,“ postěžovala si vášnivá čtenářka ruské literatury, z níž Čechov a Puškin a jeho Evžen Oněgin byli jejími favority.

Babička, celá šťastná, že byl chlapec nalezen, ho vyškubla z Venduliny náruče. Ale stranou nezůstala ani prababička Kateřina, která se chystala s Jaromírem pomazlit. Vtom přes chodbu do světnice vběhla jako lvice za svým mládětem Jaromírova maminka, spící v sousední světnici, jež se nezúčastnila draní peří kvůli chřípce s vysokými teplotami. Probuzena křikem a hlomozem při synkově hledání, babičce i Vendule s horečnatými očima rázně rekla: „Ale Jaromírek je můj miláček, patří jenom mně!“ Hbitě popadla z babiččiny náruče synka a přivinula ho k sobě. Klučina se najednou v rámusu rozplakal. „Nebřeč jak želva, kluku zatrolená, tys nám ale nahnal strachu,“ zahuboval děda. „Jestli nepřestaněš řvát, tak vodepnu řemen...“

Až později, když Jaromír vyrostl, pochopil, že tak velkou, čistou a vroucí lásku od žádné ženy už nikdy v životě nepozná. Už nikdy se mu nestalo, aby se o něho „praly“ čtyři ženské najednou.

Vyšla první biografie zakladatele Bitcoinu

Krutý osud Satoshi Nakamota odhalila trojice Čechů

Zleva Josef Habas Urban, olympijská vítězka Kateřina Neumannová, prof. Pavel Kolář, Ivo Krátký, reportér Josef Klíma a ekonom Jiří Rusnok.

První prosincový podvečer byla na český knižní trh uvedena neobyčejně zajímavá kniha Zmizení Satoshi Nakamota.

Za účasti autorského tria - Pavla Koláře, Josefa Habase Urbana a Ivo Krátkého - byla v pražském obchodním domě Máj Národní pokřtěna první ucelená biografie muže, známého na celé planetě jako Satoshi Nakamota. Právě tento vynálezce založil první digitální měnu světa a následně zmizel.

Bývalý guvernér České národní banky a bývalý premiér České republiky, ing. Jiří Rusnok, se o knize vyjádřil těmito slovy: „Jedná se o velmi ojedinělé dílo, překračující svým obsahem a charakterem jasně rámec České republiky.“

Josef Klíma, novinář a spisovatel, hovořil o autorsky a investigativně propracovaném konceptu knihy, jenž by si zasloužil filmové zpracování.

Dílo z pomyslné pásky odstartovala rovněž olympijská vítězka z Turína a dvojnásobná mistryně světa, Kateřina Neumannová.

Moderátor večera, novinář a publicista František Cinger, vyzve-

dl fakt, že se kniha významně dotýká velké mezinárodní kauzy Yellow House, vyšetřované ICTY (Mezinárodní soudní tribunál v Haagu), a navazuje tak na Urbanovu knihu Návrat do Valbone, o zmizení tří českých studentů v Albánii.

V rámci křtu proběhla dobročinná aukce obalu knihy, který vytvořil sochař a výtvarník David Černý. Ve prospěch nadace Pohyb bez pomoci profesora Pavla Koláře se vybralo 100 000 Kč.

První ucelené dílo na světě

líčí osud tohoto světového novátora a vynálezce v uceleném spektru geniality i osobní tragédie.

Knihla vyšla v nakladatelství Euromedia Group, 2025. Připomeňme, že **Josef Urban a Pavel Kolář vloni převzali výroční ceny Unie českých spisovatelů.**

„Všechno začalo mojí rodinnou návštěvou v Oxfordu a zmín-

kou mého švagra o jistém pubu v Birminghamu,“ vzpomíná spoluautor Ivo Krátký. „Právě tam měl 26. dubna 2011, v den, kdy se Satoshi navždy odmlčel, neznámý muž zaplatit útratu bitcoinem. Došlo k incidentu, událost se vyšetřovala, jenže ten člověk nebyl k nalezení...“

„Před lety jsem v zahraničí ošetřoval na turnaji jistou tenistku,“ vzpomíná profesor Pavel Kolář. „Její otec se na mne později obrátil, neboť měl za to, že jsem byl poslední, kdo jeho dceru před odjezdem do Albánie v roce 2002 viděl.“

Pátrání autorské trojice odhaluje nejen to, kdo Satoshi Nakamoto skutečně byl, ale také, proč záhadně zmizel.

Pavol Stick Rusnák, přední člen světové bitcoinové komunity, který napsal předmluvu, říká: „Tato kniha obsahuje mnoho historických detailů, které činí příběh autentickým. Jde především světově o první literární publikaci, jež ukazuje Satoshiho Nakamota jako člověka, jehož odkaz bude žít navěky v dějinách technologického vývoje.“ (RR)

Fotofejeton: **FILIP HAVLÍK**

